

felbaar toont, dat ook Hij in dat tempelconflict duidelijk zag de schaduw van Zijn kruis: Breekt dezen tempel af en in drie dagen zal Ik hem oprichten.

* * *

De Joden hooren een antwoord, dat geen antwoord is en dat toch hét antwoord is.

Het is geen antwoord. Ze hebben ook geen antwoord nodig. Jezus' daad waaryn reeds de kooplieden en de wisselaars de majesteit der waarheid hebben doorvoeld, toen ze zonder protest zich met hun schapen en ossen lieten uisdrijven, spreekt voor zichzelf. De Joden hebben geen antwoord nodig.

En het is toch een antwoord.

Het is hét antwoord.

Want als ze over dit wonderwoord zullen nadenken, als het indringt in hun ziel, als ze er mee werkzaam worden, als ze er den zin van zoeken te grijpen, dan zullen ze er zich in beschuldigd weten.

Niemand wane, dat Jezus bij dit geheimzinnige woord met den vinger op Zijn eigen lichaam zal hebben gewezen.

Dan ware het al te dwaas dat de Joden Hem tegenwerpen, dat er zes en veertig jaar aan dezen tempel is gebouwd.

Het is goed, dat de Joden denken aan dat tempelgebouw, waaruit Jezus de schapen en ossen, kooplieden en wisselaars heeft weggedreven.

O, als ze het nu wilden inzien, de Joodsche oversten dat zij, die deze uitwijding van het heiligdom huns Gods toelaten, bezig zijn dezen tempel af te breken!

Dat ware een verlossend inzicht!

Dan was er hoop!

* * *

Maar het antwoord goift onbegrepen langs hun harten heen. Ze willen niet komen tot het geestelijk inzicht in het teeken, dat Jezus hun biedt. Ze willen niet komen tot erkenning, dat ze zelve aan tempelafbraak doen.

Ze laten dan ook het woord, dat hun zonde wil ontdekken, rusten. Ze vragen niet: Hoe, zouden wij, wij, ooit dezen tempel willen afbreken? Ze komen slechts terug op Jezus' zeggen, dat Hij den tempel in drie dagen zou kunnen oprichten. En daar spotten ze mee.

In dien spot spotten ze Jezus' woord weg.

Toch hebben ze huns ondanks deze raadselspreuk niet vergeten, niet kunnen vergeten. Het woord bleef onder hen voortleven. Het groeide vast in hun herinnering. Het vergrooide er tot een verminkte legende. Het spookt nog in de harten der Joden nu in den heischen nacht van het Sabbathdiner.

Dan wordt er nog een beschuldiging uit gedis tilleerd.

Dan maken ze er van dat Hij gezegd zou hebben, dat Hij zelf den tempel zou afbreken om Hem in drie dagen weer op te bouwen.

Dan klagen ze Hem aan als tempelschemer.

Ze hebben niet begrepen en niet willen begrijpen, dat ze zelf door hun ontwijding van het heiligdom des Heeren bezig zijn den tempel te sloopen.

Dat doel van Zijn antwoord hebben ze laten glippen en toen verminkt en verdraaid tot hun eigen verderf.

* * *

Ook Zijn discipelen hebben Jezus' woord niet aanstonds doorzien in vollen rijkdom.

Pas na Zijn opstanding peilden ze er de diepte van. Toen de tempel van Zijn lichaam, door de Joden gebroken in Zijn kruisdood, was opgericht in nieuwe, eeuwige heerlijkheid!

Toen zullen ze ook voller hebben doorschouwd den levenden samenhang tusschen Jezus en den tempel. Want Hij is de tempel van den tempel, Hij, in wien al de volheid der godheid lichame-lijk woont. Van de schaduw, welke God aan Israël had gegeven in het van steenen opgetrokken heiligdom, is Hij het heilige lichaam.

Gaat Israël in zijn oversten dóór die tempelontwijding te begunstigen, dan zijn de dagen van het steenen heiligdom geteld. Dan breekt men geestelijk den tempel af, maar dan zal er ook straks niet één steen op den anderen overblijven. Dan gaat de tempel er aan!

Maar dan zal het Jodendom zich ook niet ontzich om Hem, in wien de ware tempel Gods op aarde leeft, over te geven aan den dood. Dan kost dat Jezus het kruis!

Dit is de ondergang van het Jodendom.

Maar in den verrezzen Christus wordt de tempel nieuw opgericht. In Zijn lichaam, dat oprijst uit het graf. In Zijn lichaam, dat geestelijk uitgroeit in Zijn vele leden. In den tempel van het Nieuwe Testament, de gemeente des levenden Gods, een woonsede Gods in den Geest.

* * *

Het onbegrepen woord van de tempelafbraak is in de heugenis der Joden vergrooid tot hun eigen verderf.

Het onbegrepen woord van de tempelafbraak is in de harten van Jezus' discipelen bewaard, met liefde bewaard, en daar uitgroeoid door de werking des Heiligen Geestes tot een woord des eeuwigen levens.

Wo beijden de duidelijkheid der Heilige Schrift. Wat volstrekt niet zeggen wil, dat iemand, wie ook, zou durven beweren, dat er geen ding voor hem onduidelijk zou zijn.

Het Woord Gods komt zoo menigmaal tot ons in het geheimzinnige kleeft van het raadsel.

Het is vol verborgen diepten.

Wie het niet vatten wil, verdraait het tot zijn eigen verderf. Die gaat er door dwalen. Die gaat er mee spotten. Die gaat er beschuldigingen uit oprapen tegen God, tegen Christus, tegen het Woord, den dienst, de kerk des Heeren. De natuurlijke mensch begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden.

Wat doen wij met het onbegrepen? Bewaart het in een hart, dat voor het Woord des Heeren leeft. Zoekt er mee werkzaam te worden met de werkzaamheid der liefde.

En door het kleeft van het raadselachtige heen, zullen we allengs meer het klare Woord Gods zien doorschitteren.

En kennen we nu ten deele, zoodat we ook slechts ten deele profeteeren, als het volmaakte zal gekomen zijn, zullen we kennen aangezicht tot aangezicht.

En we zullen ons over het onbegrepen verwonderen! We zullen ons over het onbegrepen eenwig verblijden.

G. R. K.

KERKELIJK LEVEN.

De loochening der Gemeene Gratie.

VII.

In Amerika is onder de Gereformeerde broeders ernstig geschil gerezen over het leerstuk van de Gemeene Gratie.

Er zijn er, die meenen, dat deze leer onscriptuurlijk is en daarom de Gemeene Gratie loochenen.

De stand van de kwestie wordt uiteengezet in de brochure van Dr. J. K. van Baalen: „De loochening der Gemeene Gratie, Gereformeerd of Doopersch”.

Dr. van Baalen ziet in dit geschil een beginselstrijd tusschen Calvinisme en Anabaptisme en meent, dat in Hollandische kringen in Amerika nog maar al te veel van den Dooperschen aardbeem te besporen valt.

Om onze lezers voor te lichten, volgen we den schrijver op den voet.

We wenschen echter deze zaak geheel los te maken van de Jansen-kwestie.

Ook verwerpen we ons niet als scheidsrechtier tusschen de Amerikaanse broeders op.

Daarom blijven hun personen buiten geding.

Zij, die in America de Gemeene Gratie loochenen, zellen de uitgesproken van godgeleerden als Kuyper en Barinek, in deze kwestie eenzijdig op zij en betoogen daarbij niet steeds het verschuldigde respect.

Voor hen is het Noachische Verbond een verbond van particuliere genade.

Ook wordt volgens hen, het leven der wedergeboorte niet gedragen door het leven in de schepping.

Evenmin is ook het verbond der bijzondere genade aan alle zijden omringd door een algemeene genade, gelijk een kern door haar bolster.

Er bestaat, zoo gaan zij verder, geen genade, dan in het bloed van Christus en in den natuurlijken mensch is er van vathaarheid voor genade in het hart geen sprake.

Tot den natuurlijken mensch vloeiën wel uitwendige zegeningen, welke voor den geloovige bestemd zijn, al, maar die zegeningen verkeeren voor hem in een vloek.

Daartegen nu brengt Dr. van Baalen zijn bezwaren in. Hij ontkent rationalisme in de redeneering zijner tegenstanders. Maar vooral legt hij hun ten laste een eenzijdige theologie, die alleen uitgaat van de leer der uitverkiezing.

Met de voorbeelden van Farao's dochter en de bekeering der Nivevieten op de prediking van Jona, wil hij aantoonen, dat de gaven Gods aan de onwedergeborenen, dezen niet nog goddelooser maken.

Hij meent in de loochening der Gemeene Gratie te herkennen, de dwaling van het Anabaptisme, waaraan de praktijk van de „nijding” onafscheidelijk verbonden was.

Het zou jammer zijn, indien dit geschil in onze Amerikaanse Kerken op schoneuring uitliep. Daarom maaike men zich in zijn uitdrukking, verklosters elkan-der niet te spoedig, zegge hever, dat iets in de Anabaptistische lijn ligt, dan dat men het als Anabaptisme brandmerkt en houde rekening met de inkonsekventies, welke bij de tegenpartij dubbelzichtig zichtbaar zijn en waaruit blijkt, dat men bij het Anabaptisme niet wil uitkomen.

Het is alsof Kuyper zeker voornemen had van de moedijkheden, welke dit leerstuk in de toekomst zou opleveren, toen hij den term „algemeene genade” inruilde tegen „gemene gratie”. Misschien zou het verbeterend werken, indien men, in plaats van „genade”, „lankmoedigheid” gebruikte. Toch mag het genadebegrip hier niet toegelaten. Calvijn is daarin voortgegaan.

Calvijn laat zich op de ernstigste wijze over de loochening der Gemeene Gratie uit.

Krasser dan Calvijn heeft nooit eenig Gereformeerde over de loochening der Gemeene Gratie zich uitgesproken.

Hij ziet daarin een te schande maken van het werk des Heiligen Geestes.

De Heilige Geest werkt volgens hem niet rechtstreeks in de kerk en slechts zijdelings in de wereld.

Maar er gaat ook een direkte werking van den Heiligen Geest uit tot de gansche menschheid en die direkte werking sorteert genade.

Calvijn wil blijkbaar van een beperking van het genadebegrip tot de zaligmakende genade niet weten.

En zijn beschouwing wortelt in de Schrift.

Want de Schrift gebruikt op onderscheiden plaatsen het woord genade, waarbij van een rapport met Christus' verzoeningswerk geen spoor is te vinden.

Het klaarst komt dit wel hierin uit, dat er niet alleen van een genade Gods, maar zelfs van een genade des menschen gewaagd wordt.

Genade bij iemand vinden is in de Heilige Schrift een gewone uitdrukking.

Zoo sprak Laban tot Jakob: „Zoo ik nu genade gevonden heb in uw oogen, ik heb waargenomen, dat de Heere mij om uwentwil gezegend heeft”. (Gen. 30:27).

Jakob liet aan Ezaü boodschappen: „En ik heb gezonden om mijn heer aan te zeggen, opdat ik genade vinde in uw oogen”. (Gen. 32:5).

Jozef vond genade in de oogen van Potifar en van den overste van het gevangenhuis. (Gen. 39:4, 21).

Ruth vroeg van Boaz: „Laat mij genade vinden in uw oogen, mijnheer!” (Ruth 2:13).

En van Esther wordt gemeld, dat zij genade verkreeg bij Ahasverus boven alle maagden. (Esther 2:17).

Hiermee deed ik slechts een greep uit het Oude Testament. Want deze terminologie komt er nog veel vaker in voor.

In het Nieuwe Testament staat het niet anders.

Van Jezus zelf lezen wij: „En Jezus nam toe in wijsheid en in grootte en in genade bij God en de menschen”. (Luk. 2:52). De genade, welke Hij van God ontving, was natuurlijk geen zaligmakende, want die had Hij niet van noode. Bovendien leert de toevoeging: en de menschen, hoe ruim hier het genadebegrip is genomen.

Iets soortgelijks staat geschreven van de Pinksterkerk. De eerste christenen hadden genade bij het gansche volk. (Hand. 2:47).

In zijn verantwoording voor den Joodschen Raad verhaalde Stefanus, hoe aan Jozef genade en wijsheid was verleend voor Farao. (Hand. 7:10).

En wat nu de genade Gods betreft.

Ook hierna kent de Schrift niet steeds een zaligingsdoel toe.

Leerrijk is hier Jesaja 26:10: „Wordt den goddelooze genade bewezen, hij leert geen gerechtigheid; hij drijft onrecht in een gansch rechtig land en hij ziet de hoogte des Heeren niet aan”. De profet konstateert hier een feit. Hij zegt niet, al zou den goddelooze genade worden bewezen. Maar hij gaat van een werkelijkheid uit. En dan bewijst de ervaring, dat deze genade hem niet rechtvaardigt en tot beoefening der gerechtigheid brengt. In het binnenste van zijn hart blijft hij oven hoogmoedig. Hij buigt zich voor de majesteit des Heeren niet. Had de genade, welke hij ontving een zaligend karakter gedragen, dan zou hij natuurlijk wel veranderd zijn. Maar nu was het een genade meer in algemeenen zin.

De geschiedenis van Jona illustreert dat weer op een andere wijs. De Nivevieten hadden berouw betoond op Jona's prediking. De Heere bracht Zijn dreiging niet ten uitvoer. En nu moppert Jona: Heere, ik wist, dat Gij een genadig God zijt (Jona 4:2). Hier had de genade Gods wel verandering ten gevolge. Zij leidde tot bekeering. Doch niet tot waarachtige, maar tot uitwendige volkebekeering.

Genoeg om te doen zien, dat de Schrift tweemaal genadebegrip kent.

Eenerzijds de genade, die toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus (1 Petr. 1:13), de genade, die in Christus Jezus is (2 Tim. 2:1), de genade, die rechtvaardigt (Rom. 3:24), de genade, die vrijmaakt van de wet (Rom. 6:14, 15), de genade, die wortelt in de uitverkiezing (Rom. 11:5).

Maar ook anderzijds een genade, die zich verder uitbreidt, die menschen onderling elkander of die God ook aan goddeloozen en heideneen bewijst.

In het laatste geval is genade synoniem met gunst, geeft het woord te kennen, dat er voor eenige gave, welke men ontving, geen rechtgrond bestaat, heeft ze ten doel te sparen voor een dreigend kwaad. (Zoo riep ook Petrus uit: „Heere wees u genadig!” (Matth. 16:22) d.w.z. spaar ik zelf voor het lijden).

Genade in zulk een ruimeren zin te gebruiken is derhalve geen uitvinding van Calvijn en later godgeleerden, maar is in de Schrift zelf gegrond.

Naast de particuliere genade komt alzoo een andere te staan, die, wij niemand ervan verstaken is, terecht een algemeene kan heeten.

Wij mogen niet wijzer zijn dan de Schrift door alleen de particuliere genade genade te noemen.

— Het „aloude” beginsel van vrije studie.

Hebben de Vereenigde Kerken in 1892 aanvankelijk het „beginzel” eener Eigen Inrichting wat de godgeleerde vorming betrof te handhaven, tegelijk werd uitgesproken, dat hiermee het „beginzel” der Vrije Studie niet zou worden vernietigd.

Het laatste werd meermalen het „aloude” beginsel genoemd, om daarmee te kennen te geven, dat onze Gereformeerde vaders en dat reeds konden.

Van het beginsel eener Eigen Inrichting wisten zij nog niet af.

Men leze hierop na het proefschrift van Prof.

H. H. Kuyper Woords bij Het beginseel onder gekomen in

Prof. Bay te Assen he

Voor dien loops over de Provincies h

de Synode dien er een eischen niet

een nauw y mettemin is 23 tegen a

Dit „beginzel” genoemd wt

En onder verstaan, da

(candidaatsex school meel opleiding vo

noten aan gansche ople

Zoo was De Hooges kerkelijk.

En in d bund worde

accordeerd. Dat met

gedoeld wer gische Facult

ieder. Trouwens

examen wer sicut ad da

En toen burg een v

het aangenom kwam, rappo

vestigte uw e Gereformeerde

ginsel van v Nu wordt o

staan het re of opleiding

preparatoir Maar zeker

wel opgeslot doen wat o

wellen zuiter van al haar

Toch gaat h ginsel van

vernietigd. A versiteit wor

men." Het accoor

wel de zelfs der Theologi

biedigd. Daarom ke

1899 deed, worden betro

Dit toch zelfstandighe

ontnemen en de plaats se

En nog in 1902.

Wij zouden in de laatste

opgegaan om sing voor te

Gelijk eeri voor het voo

zorgen, zoo trouw om de

hi vorm moef Zulk een c

kennen van a aan een Un

dezen zich r

zonderlijk org

len zij dit o

mocht dreigen

ook ter wille

Zulk een

met de vern

wereld „begin

Zulk een o

ding van het

ken in 1892.

Zulk een c

op de Statut

Onderwijs er

Hiermee h

te moeten z

Thans stap

Doel van

historische o

deelen van o

Het accoor

plicht tot tw

dienaren des